

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ז' שבט תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים ס | דף הכולל: שבת קנה.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סימן תק"נ סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - והנה המתבונן' עד 'ועל כן העצה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'השישית שיזכור אם יש בו' עד 'החמש ועשרים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

רצוי לפתוח חלון כדי למנוע הדבקה בקורונה" - אבל איזה חלון כדאי לפתוח? הרבו בתפילה: "הרופאים אומרים שאין ברירה, חייבים להרדים אותי" | מי שחכמה יפה בלבו, לא מתלהב מהחיסונים וגם לא נקהל משלל הימוטציות | 2066

זעקה גדולה ומרה:

"בעוד דקות כבר אהיה מורדם ומונשם", הוא אמר לי בשארית כוחותיו. "הרופאים אומרים שאין ברירה, חייבים להרדים אותי"

David Cohen/FLASH90

יו"ר ארגון 'עזרת אחים' הרב אברהם קאפ מתחנן בדמעות: "תעשו עוד מאמץ קטן למנוע את החולה הבא. אנחנו מתגלגלים אל תוך קטסטרופה איומה, לא פחות מזה" • הציבור נקרא להתפלל לרפואתו של הרה"ח ר' נפתלי יעקב בן פרידל הי"ו

יעקב א. לוסטיגמן

שהוא זקוק לחמצן בזרימה גבוהה.
"בחסדי שמים זכיתי להצטייד בתקופת הקורונה בקרוב ל-100 מחוללי חמצן, ולמרות העומס הגדול והביקוש האדיר בימים אלו הצלחנו לארגן לו מחולל חמצן.
"מאז, יום יום ואפילו כמה פעמים הייתי בקשר אתו ועם המשפחה שלו, דאגנו להם למזון מבושל, תעסוקה לילדים, פינוי האשפה מהבית על ידי מתנדבים, וכל מה שרק אפשר כדי לעזור ולסייע, כשכל הזמן הדגש הוא כמובן על מצבו הבריאותי של ר' נפתלי הי"ו.
"אבל לצערי המצב החל והתדרדר, עד שבמוצאי השבת האחרונה, הגיע הרופא ואמר שאין מנוס, וחייבים לאשפז אותו.
"בבית החולים הדסה כבר אין מקום למאושפזים חדשים, המחלקות מלאות עד אפס מקום ולכן פונה ר' נפתלי לבית החולים איכילוב בתל אביב, כשאני כל הזמן בקשר ובודק ומוודא אתו ועם עסקני הרפואה והגורמים הרלוונטיים כדי לוודא שהוא

התחלואה הגבוהה במגזר החרדי לא פוסחת גם על בית שמש, ולשולחן המערכת הגיע סיפורו המחריד של הרה"ח ר' נפתלי ברנשטיין, מחשובי קהילת ה'מתמידים' בעיר, בתקווה ואומנה שעוד ישוב לאיתנו הראשון ויוכל לספר על כך בעצמו בסייעתא דשמיא.
את הסיפור אנו שומעים מפיו של העסקן הרפואי, יו"ר ארגון החדש 'עזרת אחים', המעניק לבית שמש מעטפת רחבה מאוד של פעילות חסד בימי שגרה, וביתר שאת בתקופת הקורונה.
"את הרב נפתלי ברנשטיין אני מכיר כבר שנים רבות", מספר הרב קאפ בשיחה עם 'המבשר'. "הוא מתגורר לא רחוק ממני, ברח' אמרי אמת, בקריה החרדית בבית שמש.
"לפני כשבוע וחצי קיבלתי ממנו טלפון, הוא ביקש שאבוא לבדוק אותו, כי הוא נדבק בקורונה ומצבו אינו טוב. מיהרתי להגיע יחד עם רופא שנכנס הביתה, בדק אותו באופן מיידי, וקבע

מקבל את טיפול מהיר ובעזרת ה' גם יעיל.

"אבל אחרי פחות מ-24 שעות, בערבו של יום ראשון השבוע התקשר אלי ר' נפתלי, כשהוא מבקש ממני למסור למתנדבים 'עזרת אחים' את תודתו העמוקה על כל מה שהם עשו למענו... "אמרת לי, נפתלי, מה קרה? מה עכשיו אתה מודה לנו? בוא תתמקד עכשיו בעצמך, תחלים ותחזור לאיתנו בעזרת ה', ואחר כך תבוא ותודה למי שאתה רוצה..."

"אבל אז הוא אמר לי משהו ששבר אותי לרסיסים: "בעוד כמה דקות אני כבר אהיה מורדם ומונשם", הוא אמר לי בשארית כוחותיו כשהוא מתנשף אל תוך הטלפון. "הרופאים אומרים שאין ברירה, חייבים להרדים אותי, והיות ואני יודע שרבים הורדמו ולמרבה הצער לא קמו, אני מרגיש שאני חייב להתקשר להודות לך באופן אישי ודרך גם לכל המתנדבים בארגון שלך, על כל מה שעשיתם למעני ועל כל מה שאני בטוח שעוד תעשו למען המשפחה שלי... ובעזרת ה' אחרי שאחלים אבוא להודות לך פעם נוספת."

"אמרת לי שלא ידבר ככה, ושאני והוא עוד נרקוד ביחד ונחגוג את ההחלמה שלו בסעודה גדולה עם הרבה חברים וידידים, אבל לא היה לו זמן להקשיב לי כל כך בגלל שהרופאים דחקו בו ורצו כבר להרדים אותו."

"אחר כך התברר לי שהוא התקשר גם למשפחה, דיבר עם אשתו ועם כל אחד מעשרת ילדיו, הודה להם על מה שעשו בשבילו וביקש סליחה על כל מה שפגע אם פגע וכדו'."

"החזקתי את הראש בין שתי הידיים, ופרצתי בבכי", מספר הרב קאפ. "נפתלי הוא חבר שלי, אני מכיר אותו. אין לו שום

היסטוריה של מחלות רקע. הוא לא מבוגר, בן 50 בסך הכל, אב לעשרה ילדים, פעיל מאוד, כביכול לא אליו התכוונו כשאמרו שצריך להיזהר מקורונה... התכוונו לקשישים והחולים, האנשים בקבוצות הסיכון..."

את הבמה שנתנו לו מבקש הרב קאפ לנצל לשתי מטרות: "קודם כל אני מבקש מכל מי שקורא את הדברים, אני מתחנן אליכם בדמעות, תפתחו עכשיו ספר תהילים ותקראו שירי שמים, תגידו כמה פרקי תהילים לרפואתו של נפתלי יעקב בן פרידל, אב לעשרה ילדים שהקורונה הסתבכה אצלו לדלקת ריאות חריפה ושזקוק כעת לרחמי שמים מרובים."

"הבקשה השניה שלי היא שתעירו ותעוררו את כל הסביבה שלכם, רבותי זה לא צחוק, הלוואי שהיינו יכולים לצחוק עכשיו. זה מזעזע את הלב, אני שומע כל כך הרבה מקרים, בדיוק עכשיו שמעתי על עוד יולדת שהורדמה והונשמה שעות לאחר שילדה תינוקת קטנה."

"חברים, אם אתם לא מרגישים טוב, שלא תעזו לצאת מהבית. אתם עלולים להרוג מישהו חלילה וחס. אם מישהו מבני ביתכם לא מרגיש טוב, תישארו בבידוד. אל תניפו יד בביטול, אל תזלזלו כי בנפשנו הדבר, והפעם זה באמת בנפשנו, כי נפשות רבות כבר נאבדו מאתנו, ומי יודע כמה מתוכן אבדו רק בגלל זלזול וחוסר הבנה של חומרת המצב ל"ע."

"ב"ה מבצע החיסונים כבר בשיאו, כרבע מתושבי ישראל כבר התחסנו, בואו נחכה עוד קצת עד שהחיסון יהיה ממש נחלת הכלל, ואז נוכל בעז"ה לחזור לשגרה ולחגוג את נס ההצלה."

(המבשר)

על דא ועל הא

"רצוי לפתוח חלון כדי למנוע הדבקה בקורונה" - אבל איזה חלון כדאי לפתוח?

מומחים בדקו אילו חלונות כדאי לפתוח במוכנית נוסעת, ואנחנו למדנו מזה משהו חשוב לחיים...

ישראל וייס

שימו לב לסיפור הבא: ורגאז מתאי הנו פיזיקאי באוניברסיטת מסצ'וסטס. בחודשים האחרונים הוא התחבט בשאלה כיצד כדאי לשבת במונית נוסעת, באופן שיבטיח בסיכוי הגבוה ביותר, שהנוסע לא יידבק בקורונה מנהג המונית, וכן להיפך. הוא אסף שלושה אנשי צוות שסייעו לו במחקר ויצא לדרך..

"הצוות הסתייע במחקר במה שידוע כהדמיית דינמיקת זורמים חישובית, בה מהנדסים משתמשים לרוב כדי להדגים תנועה של גזים ונוזלים - לדוגמה כדי להקטין את מקדם הגרר במכוניות מרוץ", מסביר העיתון 'ניו יורק טיימס' במאמר שכתב

בנושא, ושתורגם לעברית על ידי הארץ.

"החוקרים יצרו הדמיה של מכונית המבוססת על טיטה פריוס שנוסעת במהירות 80 קמ"ש ובה שני נוסעים: נהג מקדימה משמאל ונוסע יחיד במושב האחורי מימין - סידור מקובל בנסיעה במונית, שממקסם את הריחוק החברתי."

"בניתוח הראשוני מצאו החוקרים כי האופן שבו האוויר זורם מחוץ למכונית בעת נסיעה יוצר שיפוע לחץ בתוך המכונית, כך שלחץ האוויר בחלקה הקדמי מעט נמוך יותר מבחלקה במושב האחורי. כתוצאה מכך, האוויר נוטה לזרום מאחור אל קדמת המכונית."

לפתוח את החלון הקדמי-ימיני והאחורי-שמאלי, כלומר בכל מקרה עדיף לפתוח את החלון המרוחק יותר מהנוסע. "תצורה זו מאפשרת לאוויר נקי לזרום דרך החלון האחורי השמאלי ולצאת דרך החלון הקדמי הימני ועוזרת ליצור מחסום בין הנהג לנוסע", מסבירים כותבי המאמר. "זה כמו וילון אוויר", הסביר מתאי, "כל האוויר שפלט הנוסע מוזרם החוצה, וגם יוצר אזור חיץ על ידי רוח חזקה בין הנהג לנוסע".

חשוב להדגיש כי התוצאה הזאת משתנה לגמרי ככל שהנוסע מחליף את מיקומו או שיש יותר מנוסע אחד ברכב, בנוסף לנהג. אז חוץ מזה שזה מידע מעניין, ושעשוי להיות גם מועיל לחלק מהקוראים, הוא גם יכול ללמד אותנו דבר נפלא: לפעמים דווקא מה שנראה כפיתרון הכי פחות מוצלח מתברר כפיתרון המוצלח ביותר לאחר מחשבה קלה, ולפעמים גם מה שהוכח מדעית כפיתרון המוצלח ביותר, יתברר לבסוף כשלא הכי מוצלח, אם משהו השתנה בנתוני הבסיס שעליהם התבסס המחקר כולו. נקודה למחשבה.

"בשלב הבא של ההדמיה הם יצרו מודל של זרימת האוויר בתוך המכונית בתוספת רסיסים מדומים בשילובים שונים של חלונות פתוחים וסגורים, וכאשר המזגן פועל. "באופן שלא צריך להפתיע, הם מצאו כי שיעור האוויר היה הנמוך ביותר כאשר כל ארבעת החלונות היו סגורים. בהדמיה נמצא כי בתרחיש זה, בין שמונה לעשרה אחוזים מהרסיסים שנושף אחד הנוסעים עשוי להגיע לשני.

"כשכל החלונות היו פתוחים לגמרי, שיעור האוויר עלה מאוד וזרם האוויר הנקי שטף רבים מהחלקיקים שנישאים באוויר החוצה. בתרחיש הזה, רק 0.2% עד 2% מהרסיסים עברו בין הנהג לנוסע.

"מאחר שלא תמיד מעשי לפתוח את כל החלונות, במיוחד בחורף, מתאי ועמיתיו בדקו גם מודלים של החלופות האחרות. "לדבריהם, למרות שבאופן טבעי כולנו היינו מעדיפים לפתוח את החלון בצמוד לנהג ואת זה ההצמוד לנוסע, כלומר החלון הקדמי-שמאלי והחלון האחורי-ימיני, זאת אינה האופציה היעילה ביותר, ודווקא ההיפך הגמור הוא הפיתרון הטוב ביותר:

הסיפור היומי

בוקר אחד לפני מספר שבועות, מחמת כורח מסויים שיניתי ממנהגי להישאר עם התפילין דרש"י עד סוף התפילה, והנחתי תפילין דר"ת באמצע חזרת הש"ץ. והנה נכנס לביהמ"ד אחד מידידי שאף פעם לא ראיתו מתפלל שם...

חלון מאיר של השגחה פרטית | הרב חיים נתן היילפרין שליט"א מח"ס 'לקוטי שערי תשובה'

בין כך הוא מספר שעשה התרת נדרים, והוא מניח תפילין דרבינו תם רק פעם בשבוע - ביום ראשון. השתוממתי לשמוע זאת, כי מנהג כזה מעולם לא שמעתי. וכאשר וראה את תמיהתי הסביר, שכאשר התחיל להניח תפילין דרבינו תם, כנראה בעת נישואיו, אמר לו הרב של בית מדרשו, כי אף שחשוב מאד שמניחים גם רבינו תם, אבל שלעולם לא יהיה זה על החשבון של תפילין דרש"י. ולכן מכיון שבמשך השבוע הוא מזדרז לקחת את ילדיו לחדר וכו', לא יוצא לו להניח תפילין דרבינו תם בישוב הדעת, ולכן התיר את הנדר, ועדיף ליה להניח רק פעם בשבוע ביום ראשון, כי כנראה ילדיו מתחילים אז יותר מאוחר (כמנהג כמה בתי ספר של הבנות פה באירופא).

אין כאן המקום להתייחס לנקודה זו, ואולי עוד נזכה לעיין בפנימיות הענין של תפילין דרבינו תם, ולהבין גודל חשיבותם. והנה בשעת מעשה לא תפסתי את הענין מיד, רק כאשר התבוננתי על זה אח"כ ראיתי עד היכן הדברים מגיעים! שהרי בדרך כלל הנני משאיר התפילין של רש"י עלי עד לסוף התפילה, ובדיוק באותו יום שיניתי וחלצתי אותם באמצע חזרת הש"ץ - ופתאום נשלח אלי שליח מן השמים, לספר לי כמשיח לפי תומו

על הפסוק "האמתני כי אדבר", פירשו צדיקים, שעצם הדיבור והאמירה בעניני אמונה מחדיר את האמונה בתוך הלב יותר ויותר, עד שזוכים לא רק להאמין שיש בורא עולם, אלא אף לדעת שיש מנהיג ומשגיח באופן אישי ממש. ולכן, אשתף את הקוראים הנכבדים שליט"א מה שבדידי הוה עובדא, ואף שלא כל יומא אתרחיש סיפורים כאלו, אבל לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כולו יצא, וממנו יכולים לשאוב אמונה פשוטה בהשגחה פרטית.

היה זה לפני מספר שבועות ביום ראשון לפרשת ויחי התפללתי שחרית, ומחמת עניין כלשהו הוצרכתי להזדרז בסוף התפילה, ולכן שיניתי ממנהגי להשאר עם התפילין עד לסוף התפילה, והנחתי תפילין דרבינו תם באמצע חזרת הש"ץ.

והנה בסיום התפילה נכנס לבית המדרש ידיד שלי, שאף פעם לא ראיתי אותו מתפלל שם, והגיע להתפלל במנין הבא. לפני שהתחיל להניח תפילין, שאל אותי אם אני יודע איך לשנות את הקשר של התפילין של ראש - בתפילין של רבינו תם. וכך אף שחשבתי להזדרז, אבל כשמישהו מבקש דבר כזה שלוקח חצי דקה, עושים וממשיכים.

יגיע לו שליח מלובש כידיד שלו לעוררו בדרכי נועם בדיוק על אותו ענין - הרי הבחירה תתמעט, ואדרבא, העבודה שלנו בעוה"ז היא דוקא מתוך החשכות והגלות. אבל "חלון" כזה, שרואים ההשגחה עלינו באופן אישי, מאיר מאד ושופך הרבה אור וחיזוק לדעת כי אני ה' בקרב הארץ.

(מתוך מאמר נרחב שהופיע ב'אספקלריא')

אודות מנהגו להניח רק פעם בשבוע - מכיון שאינו רוצה למעט את הזמן של התפילין של רש"י! ומן השמים סובבו שיגיע בדיוק להתפלל - שלא כהרגלו - באותו בית המדרש שהתפללתי, ובדיוק לאחר שסיימתי להתפלל, כדי להגיד לי מילים אלו. נורא נוראות!
והנה, אם בכל פעם שמישהו עושה איזה דבר שצריך תיקון,

פרשת השבוע

אמנם התת"ם סגורים, והילדים פחות זכו לשמוע מרבותיהם על נסי ה' במצרים. אבל מאידך קיבלנו הזדמנות נדירה להמחיש לעצמנו ולילדים איך נראית מגפה אמיתית; איך, להבדיל אלפי הבדלות, היתה נראית מכת דבר או מכת בכורות...

להפוך את הלימון של הקורונה - ללימונדה | הרב יהושע כהן

אז זה היה כמה עשרות ומאות, וכעת, לצערנו, אנחנו עומדים כבר בכמה אלפי נפטרים.

והנה, גם עכשיו, איזו 'החמצה'. בדיוק בפרשיות ש'מכינות' אותנו לחג הפסח, הימים הכי קריטיים לחינוך - שוב פעם הכל סגור. מעשה שטן הצליח לגרום שהסגר השלישי ונעילת בתי החינוך 'נופלים' בדיוק כשלומדים את הפרשיות האלו.

אבל מאידך, אפשר וכדאי להפוך את הלימון ללימונדה, ולנסות להוציא רווח מצד אחר. לנצל את 'חווית' הנגיף שאנחנו עוברים פה בעשרה חודשים האחרונים, כדי להמחיש ולהבין טוב יותר, מעט מזעיר, ממה שהתרחש שם במצרים.

השאלה היא האם נדע ונשכיל לקחת ולזכור את שלל מסרי הקורונה הזו, גם אחרי שהיא תעלם? האם ננציח את הלקחים והמסרים הרבים שהיא הביאה בכנפיה, או שחלילה נהיה כמו פרעה במצרים, ורגע אחרי שהיא תלך והקולות יחדלון, שוב נחזור חלילה להכבדת הלב.

מתי הקורונה תלך סופית? אין לדעת. אבל אם נתבונן בפרשה, נוכל למצוא עשרות פסוקים שמבהירים בפירושו, שהמכה הולכת - רק ברגע שמבינים את מסריה. הנה כי כן, מי שעינים טהורות וחכמה יפה בלבו, לא מתלהב מהחיסונים וגם לא נבהל משלל ה'מוטציות' החדשות שמתגלות. הוא יודע להבין שה'סגר השלישי' כמו הראשון, כולם מקשה אחת של הוכחה שהקב"ה מנהיג את העולם, הוא זה שמביא את החיסונים, ורק הוא יחליט מתי הקורונה תלך סופית. במהרה בימינו, אמן.

לפני עשרה חודשים, עת התחילה הקורונה הארורה לרחף בחלל ארצנו, רבים חשו שהיא באה 'בדיוק בזמן'. כלומר, ודאי שמלכתחילה היה עדיף שהיא לא היתה מגיעה בכלל, אבל אם היו שואלים, מתוך י"ב חודשי השנה - מתי הזמן הכי מתאים? הרי שהיו רבים שהרגישו ואף הצהירו, שאין עיתוי טוב יותר מאשר בערב פסח.

כל שנה מתאמצים איך 'להמחיש' לילדים את 'עשרת המכות' בליל הסדר, ויש המהדרים שגם רוכשים חיות מפלסטיק (מסין), עבור מכת 'ערוב' ו'צפרדע'. אבל שאר המכות, ובפרט 'דבר' ו'שחין' - היו מודחקות הצידה חסרי-מזל. הנה כי כן, היו רבים שהודו בפה-מלא, שלקבל מגפה 'עד הבית' ממש בערב פסח - זה יכול להיות שדרוג מעולה למצות 'והגדת לבנך'.

אמנם תלמודי-התורה ובתי-החינוך היו סגורים על מנעול ובריה, והילדים פחות זכו לשמוע וללמוד מרבותיהם על נסי ה' במצרים. אבל מאידך קיבלנו הזדמנות נדירה להרגיש-להמחיש לעצמנו ולילדים, איך נראית מגפה אמיתית, איך, להבדיל אלפי הבדלות, היתה נראית מכת דבר, או מכת בכורות.

כמובן אין מה להשוות בין מכות מצרים הנוראות לקורונה, אבל נדמה שבבתים רבים מעולם לא היה ליל הסדר כ"כ חי ומוחשי, כמו בשנת תש"פ. ועל רקע ה'סגר' ההדוק שהתחיל באותו לילה, נקל לשער שבכל בית יהודי הדגישו שגם במצרים באותו לילה בדיוק היה סגר, כנאמר 'ואתם לא תצאו, איש מפתח ביתו, עד בוקר'.

ואם חשבנו שכמו במצרים גם פה תוך שבוע המכה תעלם. הנה כמעט שנה חלפה, והקורונה עדיין פה איתנו, מפילה חללים.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

האמא יצאה נסערת החוצה וצרחת "הצילו, הצילו!!" בדיוק אבא עבר שם, ומששמע מה אירע, נטל את הילדה והגיש אותה למזוזה, אמר שלוש עמים 'ברכך' וגו', ו...הילדה התעוררה לחיים

Kobi Gideon/FLASH90

שני סיפורים מופלאים שהגיעו ל'הפותר' מאת בתו של הצדיק רבי ישראל אהרן קרצ'מר זצ"ל

התרחש מוקדם יותר, קיבלה אמון בדבריו של אבא, ואכן החליטה להוציאו מבית הרפואה, אבל טענה שאין לו כאן ביגוד על מנת לצאת החוצה. ואז אבא הציע לה שהוא ישמור על בעלה, ובינתיים היא תיסע הביתה להביא את בגדיו, וכך היה.

משה אחי זכר איך היא הלכה לדלפק, והאחות והרופא אמרו לה שזו אחריות כבדה לעשות זאת ושתחתום שהיא לוקחת את הענין על אחריותה.

האיש דידה בתחילה על רגלו, ובהמשך כבר צעד יציב יותר, ונעלם עם אשתו במונית.

לא ידענו מה היה המשך הסיפור, היות ואחי היה ילד רך ולא הכיל בתודעתו את גודל הנס שהתרחש מול עיניו. אבל כעבור הרבה שנים - ועד היום אין לי מושג מי הם ואיך ידעו שאבא נפטר ומהי כתובתנו - הם הגיעו לנחם והמשיכו את הסיפור, שחזרו ב"ה בתשובה שלימה. וכן סיפרו שפעם היה לו איזה צורך להגיע לטיפול או בדיקה באותו בית רפואה, והרופאים גילו שזהו 'המת החי', ומיד עטו לבדוק את רגלו ונדהמו לגלות שאין זכר למחלה שהייתה.

ואוסיף מעשה נוסף: פעם פגשה אותי איזו אשה וסיפרה לי שהבת שלה נפלה וקבלה מכה חזקה בראש ואיבדה את ההכרה. היא יצאה נסערת החוצה וצרחת "הצילו, הצילו"... ובדיוק אבא עבר שם ליד הבית שלה (בתים פרטיים ברחוב גוש עציון ברחובות). היא סיפרה שאבא נטל את הילדה והגיש אותה למזוזה (כך היה נוהג בשעת חבלה וכד'), אמר שלוש עמים 'ברכך' וגו'... והילדה התעוררה לחיים.

צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

אבי זצ"ל היה מהלך תמיד בצדי דרכים, צנוע ועניו, ולא רבים ידעו עליו. באמתחתנו עוד סיפורים רבים ומופלאים אודותיו, ועוד חזון למועד אי"ה.

כשישבנו שבעה על אבי, הרה"צ רבי ישראל אהרן קרצ'מר זצ"ל, מהחדר בו ישבתי, שמעתי קולות גבוהים של התפעלות מהחדר בו ישב אחי משה שליט"א.

אח"כ סיפר אחי, שהגיע זוג לנחם, והם שאלו אותו האם הוא הבן, וענה להם שכן.

שאלו אותו אם הוא זוכר שכשהיה ילד, שאבא הגיע איתו פעם לבקר איזה חולה מעורפל הכרה ואשתו שהתה לצידו ומררה בבכי, וכשאבא שאל אותה מדוע היא בוכה, ענתה שבעלה מאבד את הרגל והרופאים רוצים לקטוע אותה, וההוכחה שזה דחוף והזיהום מתפשט היא, שהאיש היה ל"ע בהכרה מעורפלת מרוב הזיהום ההולך ומתפשט בדם.

הזוג סיפר שאבא - וכאן אחי נזכר בזה - שראה את רגל האישי-שחורה כפחם, ל"ע, הגיב: "אני לא רואה שום בעיה ברגל. האם בעלך מניח תפילין?" האשה שאלה: "מה זה?"

ואז אבא הסביר לה בסבלנות והציע לה שמעתה כדאי שיניח תפילין, והוא ידאג להביא לו תפילין (הוא היה מזכה את הרבים בקניית תפילין לעשרות יהודים שלא היה להם או שהיו להם תפילין פסולות). וכך גם העלה אבא את נושא שמירת השבת, והאשה הודתה שאינם שומרים. אבא שכנע אותה והוציא ממנה הסכמה שמעתה ישמרו שבת.

תוך שהם מדברים, האיש פתח עיניים, ואבא המשיך לדבר איתם על כשרות, והוא סיכם: "אתם שומרים שבת, כשרות, וגם תפילין בעז"ה!" - והאיש אט אט החל משתתף בשיחה לתדהמת אשתו, שידעת שבעוד שעות ספורות אמורים ח"ו לקטוע את...

בסוף אבא אמר להם שאין זה מן הנכון להישאר בבית הרפואה, וכדאי לצאת מכאן כמה שיותר מהר. האשה שראתה איך בעלה נייעור לחיים, והדקות הנעלות האלו פעלו מה שלא

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

העסקנים הביאו את המכשיר סמוך למיטתו של ר' יעקב הערש ז"ל, אבל ברגע שהדליקו את המסך, מיד הזיז את פניו אל הקיר ולא היה מוכן להציץ אפילו בהבטה קלה בפני בנו אהובו, לאחר 20 שנות ניתוק וגעגועים עזים!!

מסירות נפש מפעימה של אחד מזקני ירושלים עיה"ק שנלב"ע לפני מספר שבועות

ורק לפגישה היסטורית זו. העסקנים הביאו את המכשיר לביתו של הישיש ר' יעקב הערש ז"ל, סמוך למיטתו. אבל ברגע שהכינו את זה והדליקו את המסך, מיד הזיז את פניו אל הקיר ולא היה מוכן להציץ ולראות אפילו לא הבטה קלה של רגע אחד למסך הזה. אם גדולי ישראל אסרוהו, הרי הדבר נשאר בחזקת נבילה ובחזקת איסור, שאי אפשר להתירו כלל, שלא לשום צורך.

היה ברור כי אפשר למצוא לכתחילה נ' שערי היתר, כי מדובר ממילא באדם במצב חולשה ורתוק למיטתו, חולה שזה יוסיף לו בריאות ואפילו שנים וכו', ובסך הכל רצו להראות לו בצורה מבוקרת, שמורה ומוגנת לגמרי את בנו מחמד לבו לאחר געגועים של עשרים שנה, ומי יודע אם תהיה עוד הזדמנות - אולם כל זה לא הביא אותו להקל בכהוא זה, משמירה וקפידא בגדר ההתנזרות מהטכנולוגיה, גם במצב מורכב וייחודי זה.

כאמור במוצ"ש פר' ויחי נפטר לבית עולמו בגיל 84 לאחר שנים של הרבצת תורה ויראה לצעירי צאן, כאשר ציינו כי בילדותו זכה לחביבות ולקירוב אצל הצדיק הנודע הרה"ק בעל שומר אמונים זצ"ל. והסיפור הזה, שהיה ספוג במסירות נפש מדורות קודמים, גרר אחריו קול רעש גדול של קידוש שם שמים, כאשר רבים מתחזקים לאור הדברים להתרחק מפגעי הטכנולוגיה, ובכלל לעמוד איתן על כלל הגדרים והסייגים. וכל אחד בניסיון הפרטי שיש לו, יקח ממנו גבורה עילאית שלא לזוז כמלוא נימה מדרך התורה והטהרה, והדבר מחייב כל אחד מאתנו.

בברכה, ידידכם א.ה.
אחד מאנ"ש שהתחזק מאוד

במדור מכתבי הקוראים בגיליון 'לב המלכות' שע"י מוסדות חסידי בעלזא, מופיע המעשה המופלא הבא, אודות יהודי מזקני עיה"ק ירושלים ת"ו אשר נפטר לאחרונה במוצ"ש ויחי. יהודי זה, ר' יעקב צבי סאמעט ז"ל, הינו אביו של יבלחט"א ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א מארה"ב, אשר ישב בבית האסורים בארה"ב כעשרים שנה, ובערב ר"ה תשפ"א התקבלה הבשורה כי זכה לצאת משם ולשוב לביתו.

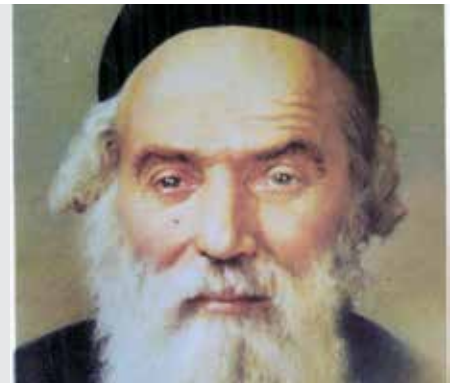
כמובן, השחרור המדובר הוא רק למאסר בתוך ביתו בתנאים מגבילים, ובוודאי עדיין אינו יכול לצאת מארה"ב ולא לבקר את אביו ואת משפחתו הגדולה בארה"ק. כמובן גם לא היתה אפשרות להביא את אביו הזקן מא"י, כי מזה שנה תמימה היה חולה ל"ע ומרותק למיטה. ולכן ניסו כמה עסקנים לחשוב מה לעשות, כי לב האב היה מלא געגועים לבנו אחר שלא ראה אותו כבר עשרים שנה.

החליטו אפוא עסקנים כי אין ברירה אלא לארגן פגישה דיגיטלית, כלומר דרך הרשת והמחשב באמצעות תוכנת צפיה ZOOM שיש היום, וכבר נתפרסמה מאוד ונתקבל בכל אתר ואתר. למרות שכל השתמשות במחשב או בכל הכלים הטכנולוגיים רצופה בהמון ניסיונות וקשיים, ולא לחינם הזהירו גדולי ישראל כי צריך זהירות ע"ג זהירות והמון גדרים וסייגים שלא ליפול בבור שאול תחתית זה - אבל כאן כולם הסכימו וקיבלו גם אישור מכמה גדולי הוראה, כי המצב שונה ומדובר בהחלט במקרה נדיר אשר בוודאי יוסיף בריאות וכוח לאב. כמו כן שהאפשרות הטכנולוגית תסודר בצורה כשרה, מושגחת קפדנית ומסוננת אך

להתחיל את היום ברגל ימין
 חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
 הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
 המייל היומי של 'דרשו'.

האם טעם איסור לשון הרע הוא משום שזו מידה רעה, או משום הנזק והצער שנגרמים לזולת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ה', שיאמרו הבריות שלמרות מה שפעל בעניין שמירת הלשון לא זכה לאריכות ימים. והוסיף, שאמנם עכשיו אין חילול ה' - אבל עדיין אין קידוש ה'. ואכן בהגיעו לגיל תשעים אמר שכעת יש קידוש ה' ועשה על כך סעודת מצווה.

בסדר הלימוד היומי מתחילים היום את ה'פתיחה', הבאה לאחר ההקדמה. ה'חפץ חיים' מבאר שם כי הטעם שאסר הקב"ה לדבר לשון הרע הוא מתוך אהבתו לעמו ישראל וקפצו בטובתם, שקראם "בנים" ו"חלק ה'" ועוד ביטויי אהבה וחביבות כהנה וכהנה, ועל כן הרחיקם מכל המידות הרעות ובפרט מלשון הרע ורכילות.

נשאלת אפוא השאלה: האם גדר איסור לשון הרע הוא בכך שזו מידה רעה, כפי ששמע מלשון ה'חפץ חיים' כאן? או שעניינו הוא הנזק והצער שנגרמים לזולת שעליו מסופרת הגנות. ב'ביאורים ומוספים' עומדים על חקירה זו, ומביאים כי אכן להלן מבאר ה'חפץ חיים' שהתורה הקפידה על לשון הרע משום שהוא מדה רעה, ואף אם לא יצא ממנו שום נזק, וכותב שכן מוכח מהרמב"ם ומרבנו יונה. אמנם מאידך, במקום אחר בהמשך כותב ה'חפץ חיים' כי מלבד זאת יש דין נוסף, מצד שגורם רעה לחברו בגופו ובממונו ומיצר לו ומפחידו, ואף שאין בעצם דבריו כל גנות. וישנן כמה נפק"מ להלכה בין שני סוגי האיסורים האלו, שיוזכרו אי"ה בהמשך הלימוד.

בסוף ההקדמה לספרו כותב ה'חפץ חיים', שכאשר הביא בספר את דברי הרמב"ם ושאר פוסקים, אף שיכול היה לפעמים לשנות את לשונם, לקצר או להאריך, כדי להקל על המעיין את הבנת הדברים, מכל מקום לא רצה לשנות את לשון הפוסקים שהדין נובע מהם.

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מציינים טעם נוסף לכך, אותו הזכיר ה'חפץ חיים' בסוף הפתיחה (ארורין), וזו לשונו שם: "ואבקש לידדי הקורא, שאת זאת הפתיחה יקרא ויחזור ויקרא וכו', כי היא מלוקטת מאת הראשונים, אשר דבריהם קדושים וטהורים, בוערות כמראה הלפידים, ובוודאי שמרו את עצמן ממידה גרועה זו, ועל כן דבריהם פועלים מאוד בלב קוראיהן".

נראה שעל משקל הדברים הללו, אפשר לומר זאת גם על ספר ה'חפץ חיים' עצמו, שמלבד התועלת הגדולה שיש ממנו בידיעת הלכות שמירת הלשון - עצם הלימוד בו הוא סגולה גדולה להישמר מאיסורי לשון הרע, שהרי "דבריו קדושים וטהורים ... ובוודאי שמר את עצמו ממידה גרועה זו, ועל כן דבריו פועלים מאוד בלב קוראיהן".

ואגב נזכיר את המעשה המובא ב'ביאורים ומוספים', שכאשר היה ה'חפץ חיים' בגיל שבעים אמר, כי עד עתה היה שרוי בפחד שמא לא יגיע לגיל שבעים ויהיה בכך חילול ה', שהרי מבואר בכתוב "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב", ששמירת הלשון מאריכה ימים, ואם לא יגיע לגיל שבעים יהיה בכך חילול

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

כיצד מכריעים בשמים במחלוקת על חיוב מיתה בידי שמים?

פסחים דף ס

שחטנו שלא לאוכליו ושלא למנויו לערלים ולטמאין פסול

ולפי הכסף משנה פסק המהרש"ם מברעזאן להקל בדין של אותו אחד שעבר את העבירה. כשקם בבוקר מצא לזה המהרש"ם מברעזאן סמך מהפסוקים, שכאשר יעקב אבינו שולח את בניו למצרים יחד עם בנימין, אומר להם 'וכסף משנה קחו בידכם' וגו' ואל שדי יתן לכם רחמים' (בראשית מג יב-יד), ופירש המהרש"ם מברעזאן את הפסוקים כך: שע"י שניקח בידינו את ה"כסף משנה" ונפסוק על פיו, יצא רחמים משמים לבעל דין, ונפסק להקל.

(קב ונקי)

מסופר על המהרש"ם מברעזאן זצ"ל שחלם שהוא נמצא בב"ד של מעלה והביאו איש לדין לאחר שעבר עבירה שיש לגביה דעות בפוסקים אם חייבים מיתה בידי שמים על עון זה, וכיון שהיה זה ספק שאלו את המהרש"ם מברעזאן שיכריע בזה. וענה המהרש"ם מברעזאן שהרמב"ם בהלכות עדות (פ"ט ה"ג) פסק שאין עונשין מספק, ודין זה כתב לגבי עונש בידי אדם, אולם הכסף משנה בהלכות פסולי המוקדשין (פ"ז ה"ט) דן לגבי פיגול שדינו בכרת, ומחדש שאף בעונש בידי שמים אין עונשין מספק אפילו שכלפי שמים הדבר גלוי ואין שם ספק כלל.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 210

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 26/27

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 29

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם יש מקור למנהג לצום בשלושת הצומות הסמוכים לבר מצוה?

בכך, אלא מאכילים את הילדים הקטנים כדרכם. ויש שכתב שבזמננו אין ילדים שיש בהם דעת להתאבל. והיו שנהגו, שילד המתקרב לגיל שלוש עשרה, צם את שלושת הצומות הסמוכים לבר מצוה; אך יש מפוסקי זמננו שהתנגד למנהג זה, והורה כי אף מי שאבותיו נהגו כן, אינו צריך להחזיק במנהג זה, כיון שאין לו מקור ולא תוקף הלכתי של מנהג; והחפץ להחמיר, די בכך שיאחר את זמן אכילתו של הילד.

[משנ"ב תקנ, ה, וביה"ל ד"ה הכל; ביאורים ומוספים דרשו, 12-14]

בנים עד לגיל שלוש עשרה, ובנות עד לגיל שתים עשרה, פטורים מלצום בתשעה באב, שבעה עשר בתמוז, צום גדליה, ועשרה בטבת.

אולם, ילדים שיש בהם דעת להתאבל עם הציבור באבילות שבימים אלו (ראה תקציר לאתמול) - ראוי לחנכם שלא יאכלו אלא מאכלים פשוטים, ורק כדי צורכם, ולא יתענגו במאכלים מיוחדים, או מיותרים. ויש שכתבו כי למעשה אין נוהגים לדקדק

ילד שנעשה בר מצוה ביום ראשון שחל בו צום 'נדחה' - האם חייב לצום?

כתשלומין לשבת, אלא כך היתה התקנה מעיקרה - שבשנה שבה המועד המקורי של הצום חל בשבת, תהיה חובת הצום ביום ראשון; ולכן, לדעתם, צריך הנער לצום, ובמיוחד בתשעה באב - אשר לגביו יש הסוברים שעיקר הזמן הראוי לתענית זו הוא התאריך של הצום הנדחה, עשירי באב. ויש המחייבים את הנער לצום מחמת שאינו ראוי לפרוש מהציבור המתענים, אלא אם כן הוא כחוש וחלש.

[ביאורים ומוספים דרשו תקנ, 15]

שבעה עשר בתמוז, תשעה באב, וצום גדליה, חלים בחלק מהשנים בשבת, ונדחים ליום ראשון שלאחריה. והפוסקים דנים בנוגע לנער שנעשה בר מצוה ביום ראשון זה שבו חל הצום ה'נדחה', האם הוא חייב לצום:

יש אומרים שהוא פטור מלצום, מפני שחובת הצום חלה בשבת, כאשר עדיין היה 'קטן', והצום ביום ראשון בא רק כ'תשלומין' לצום שהתחייבו בו בשבת.

ויש אומרים שהוא חייב לצום, מפני שהצום ביום ראשון אינו

האם מעוברות ומניקות חייבות לצום בתעניות ציבור?

אם כן הן חלשות, שאז אינן מחויבות להחמיר. ויש בדברי הפוסקים חילוקים רבים בנוגע להוראה למעשה למעוברת ומניקה, כאשר ההוראה משתנה על פי נקודת הזמן בתקופת העיבור או ההנקה, על פי מזג האוויר ותופעות הלוואי שהצום יגרום לאשה, ועל פי מידת הצורך של התינוק בחלב האם ומידת ההשפעה של הצום על תפוקת החלב.

[שו"ע תקנ, א, משנ"ב ג-ה, ושעה"צ ב-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 3, 8, 9 ו-10]

חולה, אף שאין בו סכנה, אסור לו לצום בשבעה עשר בתמוז, צום גדליה, ועשרה בטבת, ויאכל רק מאכלים פשוטים, בכמות הנצרכת לו, ולא יתענג בתענוגים.

וכן אשה מעוברת או מניקה, שהצום מסב לה צער רב, אסורה לצום בשלושת צומות אלו. ואם הצום אינו מסב לה צער רב, רשאית לצום, אך אינה חייבת בכך. ואף כשהצום אינו גורם לצער כלל - מעיקר הדין היא פטורה, אלא שנהגו להחמיר בדבר, אלא

* הנביאים תיקנו לישראל ארבעה ימי צום: תשעה באב, שבעה עשר בתמוז, 'צום גדליה', ועשרה בטבת, מפני המאורעות הרעים שאירעו בימים אלו.
* בתשעה באב, אירעו חמשה מאורעות רעים לישראל: נחרבו שני בתי המקדש, הראשון והשני; נגזר על דור המדבר שלא יכנסו לארץ ישראל; נהרגו רבבות תושבי העיר ביתר; ונחרש מקום המקדש וסביבותיו.
* גדליה בן אחיקם, היה מנהיג הציבור שנותר בירושלים לאחר חורבן בית ראשון. בעקבות הריגתו, נהרגו אלפים מישראל, וגלו כל הנותרים, ו"כבתה גחלת ישראל", כלשון הרמב"ם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לאכול בשבת לחם שנאפה בשבת במאפייה של גויים?

נוטל את המאכלים ישירות מהמאפייה, המסעדה, וכיוצא בהן; או אף באופן שנוטל את המאכלים שלא ממקום ייצורו, כגון חנות מכולת. ועוד נחלקו הפוסקים בנוגע ליום טוב, אם גם בו אסרו אכילה זו; ולענין דברי מאפה שאפה הגוי ביום טוב - יש אומרים שאף לדעת המתירים בשבת, אסור לאוכלם ביום טוב.

[שו"ע תקי"א, א, משנ"ב ד, ו (בהרחבה ע"פ המקור) רז, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

מלאכה שעשה הגוי עבור עצמו או עבור גוי אחר בשבת, מותרת בהנאה. אולם, מאכלים שהאדם מטבעו להוט אחריהם - יש אוסרים לאוכלם בשבת, מחשש שמתוך הליטותו יבקש הישראל מהגוי להכין עבורו בשבת; ויש מתירים. ולדעת השולחן ערוך, בשעת הדחק, או לצורך מצוה, ניתן להקל; (כמובן, בתנאי שאין בעיית כשרות במאכלים).

ונחלקו הפוסקים אם אסרו את האכילה רק באופן שהישראל

הלוח היומי

ז' בשבט | רבי לוי סעדיה ב"ר יעקב נחמני זצ"ל, רז"מ דרכי נועם, בעל וענתה השירה הזאת, וברית הלוי

ביום זה בשנת ב' אלפים תפ"ט, נפטר משה רבנו ע"ה (לדעת הילקו"ש)

יארצייט:

- תקס"ו: רבי אהרן ב"ר מרדכי יפה זצ"ל, האדמו"ר מלעכוויטש.
- תקע"ד: רבי דוד ב"ר שלמה צבי בידרמן זצ"ל, האדמו"ר מלעלוב.
- תר"ז: רבי מרדכי דוד ב"ר צבי הירש אונגר זצ"ל, האדמו"ר מדומברובה.
- תרנ"א: רבי יצחק אהרן ב"ר מרדכי זאב הלוי סג"ל איטינגא זצ"ל, אב"ד פרעמיסלא ולבוב ובעל שו"ת מהרי"א הלוי.
- תרנ"ז: רבי ירוחם יהודה לייב ב"ר שלמה זלמן פרלמן זצ"ל, אב"ד מינסק "הגדול ממינסק", בעל אור עולם, אור גדול ויתרון האור.
- תרע"ו: רבי פנחס ב"ר חיים מנחם העשיל זצ"ל, האדמו"ר מז'ינקוב.
- תר"ץ: רבי נתן דוד ב"ר יעקב יצחק (מביאלא) רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר מפרציבא-שידליץ, בעל ואלה הדברים שנאמרו לדוד.
- תשכ"ז: רבי מרדכי דוד ב"ר ברוך לוין זצ"ל, ר"י עץ חיים ובעל דרכי דוד.
- תשל"ב: רבי מאיר רפאלי זצ"ל, רבה של יאזד (פרס), בעל ליקוטי שושנים.
- תשנ"ה: רבי לוי סעדיה ב"ר יעקב נחמני זצ"ל, רז"מ דרכי נועם, בעל וענתה השירה הזאת, וברית הלוי.
- תשנ"ז: רבי דוד ב"ר ישכר דב פרנקל זצ"ל, תלמיד החזו"א והגרי"ז.
- תשס"ז: רבי יעקב יצחק ב"ר יוסף ניימן אב"ד מלבורן ורב ק' בעלז-פאפא כמונטריאול, בעל אגורה באהלך

כיצד הדרך הנכונה להוכיח?

ה"חפץ חיים" היה תמה מה שונה היא מצוות תוכחה משאר מצוות עשה שבתורה, האם יעלה בדעת מאן דהוא להניח תפילין ברוגזה או לאכול מצה בזעם?...

(הסדר כעס מלבד פרק ו אות יא)

כאשר אנו צריכים להוכיח את אחד מבני הבית או אדם אחר, נזהר שלא להוכיחו מתוך כעס, אלא נעשה זאת כשאר מצוות התורה, שאינן נעשות מתוך כעס.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il